

سازمان نظام مهندسی کشاورزی
و منابع طبیعی کشور

ISIRI

1st.Edition

سازمان ملی
استاندارد

چاپ اول

عملیات خوب کشاورزی ایران
(ایران گپ) -

مرکبات

Iran Good Agricultural
Practices (IRAN GAP) -
Citrus

عنوان و نام پدیدآور	: عملیات خوب کشاورزی ایران (ایران گپ) - مرکبات / مدیر تدوین اسداله ابراهیمی؛ ویراستار فاطمه باستانپور.
مشخصات نشر	: تهران: نق: مهر: سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۶۵ ص: جدول.
شابک	: 978-600-5976-26-7
یادداشت	: کتاب حاضر توسط استاندارد ایران گپ تهیه شده است.
موضوع	: مرکبات -- ایران -- کشت و اصلاح -- استانداردها
موضوع	: مرکبات -- کشت و اصلاح -- استانداردها
رده بندی دیویی	: ۶۳۴/۳۰۴۰۹۵۵
رده بندی کنگره	: SB۳۶۹/۵/ع۸ ۱۳۹۲
شناسه افزوده	: ابراهیمی، اسدالله، ۱۳۴۱-
شناسه افزوده	: باستانپور، فاطمه، ویراستار
شناسه افزوده	: سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور
شناسه افزوده	: سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۳۰۳۱۰۲

انتشارات نقش مهر با همکاری انتشارات

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور

عملیات خوب کشاورزی ایران (ایران گپ) - مرکبات

مدیر تدوین:	 اسداله ابراهیمی
ویراستار:	 فاطمه باستانپور
صفحه آرا:	 حسن قربانی
شمارگان:	 ۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ:	 اول ۱۳۹۲
قیمت:	 ۲۰۰۰ تومان

تهران بلوار کشاورز خیابان عبدا...زاده خیابان شهرستمی پلاک ۲

تلفن ۰۲۱-۸۸۹۸۸۷۹۷ سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی

کشور دفتر شبکه خدمات فنی مهندسی

فهرست مندرجات

عنوان	صفحه
پیشگفتار	۴
مقدمه	۵
۱ هدف و دامنه کاربرد	۷
۲ مراجع الزامی	۷
۳ اصطلاحات و تعاریف	۸
۴ کلیات	۱۷
۵ عملیات خوب کشاورزی برای تولید مرکبات	۱۷
پیوست: نقاط کنترلی و روش‌های تلفیقی اطمینان از کیفیت محصول	
در باغ مرکبات	۳۷

پیشگفتار

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور بنا به وظیفه سازمانی و حرفه‌ای خود در استانداردسازی فرآیند تولیدات کشاورزی به استناد بند ۱۳، ۱۵ و ۱۶ ماده ۲۰ قانون سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، ماده ۲۱ قانون نظام جامع دامپروری و ماده ۲۹ قانون افزایش بهره‌وری با بهره‌گیری از توان علمی و فنی خود با هدف افزایش کمی و کیفی تولیدات کشاورزی، اطمینان از سلامت محصولات تولیدی حفظ محیط زیست بهداشت و ایمنی شغلی، با تشکیل کمیته‌های فنی و کارشناسی در زیربخش‌های زراعی و باغی، دام و آبزیان و صنایع تبدیلی و تکمیلی اقدام به تدوین استانداردهای ایران گپ براساس پروتکل جهانی گلوبال گپ نموده است. آنچه پیش روی شماست استانداردهای محصولی ایران گپ می‌باشد که توسط کمیته فنی تدوین استانداردهای ایران گپ سازمان به مدیریت مهندس اسداله ابراهیمی و با دبیری آقایان مهندس حمید بهروان و افشین آریز و همکاری کارشناسان عضو کمیته پیش‌نویس آن در کمیته‌های فنی تدوین در یک هزار و هشتاد و سومین اجلاس کمیته ملی استاندارد ایران به شماره ۱۶۵۴۶ مورخ ۹۰/۸/۹ به تصویب رسیده است. لازم می‌دانم از زحمات رئیس کمیته فنی، دبیران و کارشناسان آقایان مهندس مجتبی ایلخانی، حمید محمدی، محسن امانی، محمودعلی محمدی، محمد فدعمی، اصلا ن هاشمی، فرزاد دهکلانی‌نژاد و خانم‌ها سرکار خانم اعظم هوشمند، ژاله کریمی‌نژاد، رویا کریمی و شهناز اشراقی که در تدوین این استاندارد مشارکت داشته‌اند، تشکر نمایم. امیدوارم با کاربرد این استاندارد شاهد تولید محصولات با کیفیت و سلامت برای هموطنان عزیزمان باشیم.

محسن موحدیان عطار

رئیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور

مقدمه

افزایش نگرانی‌های مصرف‌کنندگان محصولات کشاورزی و غذایی از سلامت و ایمنی مواد غذایی در جهان موجب گردیده است تا بکارگیری استانداردهای کیفیت و ایمنی مواد غذایی کشاورزی به شدت افزایش یافته و نقش مهمی در تجارت جهانی محصولات کشاورزی ایفا نماید.

از آنجایی که استانداردهای تضمین کیفیت و ایمنی موجود نظیر کدکس، زنجیره مدیریت و ایمنی مواد غذایی (HACCP) استانداردهای بسته بندی مواد غذایی ISO 22000 مقررات ردیابی محصول و... همگی فرآیند پس از تولید را پوشش می‌دهند بنابراین فقدان یک نظام که مربوط به فرآیندهای پیش و حین تولید محصول باشد به وضوح احساس می‌شود.

یکی از استانداردهایی که کلیه مراحل و فرآیند تولید از مرحله آماده سازی زمین تا کشت بذر، داشت، برداشت حمل و نقل تا بازار مصرف را پوشش می‌دهد استاندارد گپ (G.A.P) می باشد. بکارگیری این نظام برای پر کردن خلاء ناشی از فقدان استانداردهای واحد برای فرآیندهای تولید یک ضرورت محسوب می‌شود.

استاندارد ایران گپ اصولی است که براساس ضوابط علمی و فنی با هدف اطمینان از سلامت محصولات تولیدی از نظر حد مجاز باقیمانده های سموم شیمیائی، میکروبیولوژی و فیزیکی در تمام فرآیند تولید شامل کاشت، داشت، برداشت، بسته بندی، حمل و نقل تا بازار مصرف را تحت پوشش قرار می دهد. با کاربرد این استاندارد مصرف نهاده های شیمیائی، کیفیت آب کشاورزی، بهداشت کارکنان مزرعه، روشهای مبارزه با آفات و بیماریها، نوع و میزان مصرف نهادههای شیمیائی مدیریت می‌شود. استاندارد ایران گپ روش اجرایی و آئین کاری است برای مهندسین کشاورزی، تولیدکنندگان و

مدیران مزارع کشاورزی، برای پایش فرآیند تولید، رهگیری محصولات تولیدی با اهداف به حداقل رسانیدن آلودگی‌های فیزیکی، شیمیایی، میکروبیولوژیکی در محصولات کشاورزی، ردیابی معکوس محصول، ارتقاء کیفیت بهداشتی محصول تولیدی، بهبود راندمان مصرف و کاربرد عوامل و منابع تولید، کاهش مصرف ترکیبات شیمیایی در تولید، به حداقل رساندن اثر تخریبی فعالیت‌های کشاورزی بر محیط زیست، مدیریت تلفیقی آفات، توجه به سلامت و ایمنی کارگران، دستیابی به امنیت و سلامت مواد غذایی.

اسداله ابراهیمی

مدیر گروه تدوین استاندارد ایران گپ